

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

MOTYVUOTA IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJOS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, 2018 METŲ ANALIZĖS IR VERTINIMO REZULTATŲ

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimo Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 7 punktu, ir atsižvelgiant į Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, ministerijai pavaldžių ir ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-797 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, ministerijai pavaldžių ir ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės ir veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir vertinimą. Vertintas laikotarpis: 2017 m. sausio 1 d. – 2018 m. rugpjūčio 31 d.

Vertinant Ministerijos veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo peržiūrėti Ministerijos veiklą reglamentuojantys dokumentai, įvertintos vertinamuoju laikotarpiu vykdytų veiklų procedūros, apklausti už atitinkamų veiklų įgyvendinimą atsakingi valstybės tarnautojai. Atsižvelgus į surinktą informaciją, atlikta dviejų pasirinktų ministerijos veiklos sričių korupcijos pasireiškimo tikimybės analizė ir vertinimas. Vertinimui pasirinktos šios veiklos sritys:

1. Licencijų vykdyti formalųjį profesinį mokymą išdavimas.
2. Leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimas.

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatytais vertinimo kriterijais, pasirinktos ministerijos veiklos sritys priskirtinos prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Ministerijai aktualiausias buvo Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 4 punktas „veikla, susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė atskirose veiklos srityse buvo vertinama trimis lygiais: korupcijos pasireiškimo tikimybės nėra; korupcijos pasireiškimo tikimybė maža; korupcijos pasireiškimo tikimybė didelė.

1. Licencijų vykdyti formalųjį profesinį mokymą išdavimas

Vertinamuoju laikotarpiu 2017 m. buvo išduotos (papildytos) 175 licencijos vykdyti formalųjį profesinį mokymą ir 4 atsisakymai išduoti licenciją; 2018 m. buvo išduota (papildyta) 221 licencija vykdyti formalųjį profesinį mokymą ir 9 atsisakymai išduoti licenciją. Vertinamuoju laikotarpiu Ministerijoje ir Ministerijos įgaliotoje institucijoje – Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centre, kuris vertina juridinių asmenų ar fizinių asmenų išankstinį pasirengimą vykdyti formaliojo

profesinio mokymo programos pagal pateiktus dokumentus ir teikia vertinimo išvadas – išduoda ekspertizės aktą konkrečiai mokymo programai (programoms) vykdyti, nebuvo nustatytas nei vienas korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ar kito tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingo teisės pažeidimo, už kurį numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia atsakomybė, atvejais.

Licencijų vykdyti formalųjį profesinį mokymą išdavimo procesus ir procedūras reglamentuoja šie teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas (vertinamuoju laikotarpiu vadovautasi 2010 m. gegužės 25 d. Profesinio mokymo įstatymo Nr. XI-839 galiojusia redakcija, aktuali Profesinio mokymo įstatymo redakcija įsigaliojo nuo 2019 m. sausio 1 d.) reglamentuoja, kas turi teisę vykdyti formalųjį profesinį mokymą ir su juo susijusią veiklą, kokie yra keliami reikalavimai fiziniams ir juridiniams asmenims, nustato Ministerijos ir kvalifikacijų tvarkymo institucijos įgaliojimus šioje srityje ir formaliojo profesinio mokymo licencijos, kuri suteikia teisę vykdyti Licencijų registre juridiniam ar fiziniam asmeniui įrašytas formaliojo profesinio mokymo programas, išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo terminus bei sąlygas.

2. Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 822 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, reglamentuoja licencijų vykdyti formalųjį profesinį mokymą (toliau – licencija) juridiniams asmenims, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms Lietuvos ar kitos valstybės narės organizacijoms ir jų padaliniais, įsteigtiems Lietuvoje, fiziniams asmenims, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis (toliau – juridiniai ar fiziniai asmenys), išdavimą, papildymą, patikslinimą, atsisakymą jas išduoti, jų galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą, licencijų dublikatų išdavimą, taip pat licencijų turėtojų teises ir pareigas, licencijuojamos veiklos sąlygas ir jų laikymosi priežiūrą.

3. Konkretūs valstybės rinkliavos dydžiai ir šios rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 815 „Dėl Konkretių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“, (pozicija 3.39) nustato valstybės rinkliavos mokėjimo dydžius už licencijos išdavimą, papildymą, dublikato išdavimą.

4. Lietuvos higienos norma HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-326 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, nustato profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formaliojo profesinio mokymo programas (toliau – įstaiga), mokymo ir ugdymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimus.

5. Paraiškos išduoti (papildyti, patikslinti) licenciją vykdyti formalųjį profesinį mokymą forma, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. V-370 „Dėl Paraiškos išduoti (papildyti, patikslinti) licenciją vykdyti formalųjį profesinį mokymą formos patvirtinimo“. Licenciją gauti siekiantys juridinis ar fizinis asmuo pildo paraiškos formą ir kartu su privalomais dokumentais pateikia Ministerijai.

6. Pasirengimo vykdyti formaliojo profesinio mokymo programas ekspertizės atlikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. V-371 „Dėl pasirengimo vykdyti formaliojo profesinio mokymo programas

ekspertizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustato juridinių asmenų ar fizinių asmenų išankstinio pasirengimo vykdyti formaliojo profesinio mokymo programas vertinimo ir ekspertizės akto išdavimo tvarką.

7. Formaliojo profesinio mokymo programų atitikties sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-1134 „Dėl formaliojo profesinio mokymo programų atitikties sąrašo patvirtinimo“, suteikia teisę licencijų turėtojams papildyti licenciją be išankstinio pasirengimo vykdyti formaliojo profesinio mokymo programas vertinimo, t. y. be ekspertizės.

8. Licencijų registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. V-1015 „Dėl licencijų registro“. Nuostatų nustatyta tvarka registruojamos licencijos vykdyti formalųjį profesinį mokymą, jų išdavimo, papildymo, galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo ir panaikinimo datos bei kiti registruojamos objekto duomenys – juridinio asmens duomenys, mokymo programos, jų valstybiniai kodai, mokymo vietų adresai.

Ministerijos ir kvalifikacijų tvarkymo institucijos – Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro – įgaliojimai ir kompetencijos su licencijų išdavimu susijusiose procedūrose nustatyti Profesinio mokymo įstatyme, Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklėse ir Pasirengimo vykdyti formaliojo profesinio mokymo programas ekspertizės atlikimo tvarkos apraše. Licencijų išdavimo procedūrose dalyvaujančiam Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centrui, Ministerijos įgaliojimai institucijai, nėra suteikta įgaliojimų veikti savo nuožiūra.

Vertinamuoju laikotarpiu su licencijų išdavimu susijusių procedūrų eiga ir terminai aiškiai ir detalai nustatyti šiuose dokumentuose:

1. Profesinio mokymo įstatymo (2010 m. gegužės 25 d. Nr. XI-839) 12¹ straipsnyje nustatyti šie terminai:

1.1. (12¹ str. 5 d.) ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos (prašymo) gavimo dienos sprendimas dėl licencijos išdavimo ar motyvuotas atsisakymas ją išduoti turi būti pateikiamas juridiniam ar fiziniam asmeniui, o nustačiusi, kad pateikti ne visi reikiami dokumentai, pateikti dokumentai netinkamai įforminti, dokumentuose yra klaidingų ir (ar) netikslių duomenų, Švietimo ir mokslo ministerija per 10 darbo dienų nuo dokumentų gavimo dienos apie tai informuoja siekiantį gauti (papildyti, patikslinti) licenciją juridinį ar fizinį asmenį ir nustato 30 kalendorinių dienų terminą trūkumams pašalinti.

1.2. (12¹ str. 8 d.) Švietimo ir mokslo ministras gali priimti sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą 30 kalendorinių dienų, esant objektyvioms priežastims terminas gali būti pratęsiamas dar 30 kalendorinių dienų nustatytiems pažeidimams ištaisyti.

Taip pat yra nustatyta, kad licencija neišduodama, jeigu pateikti dokumentai ir paraiška neatitinka Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklėse nustatytų reikalavimų, arba juridiniam ar fiziniam asmeniui licencijos galiojimas buvo panaikintas dėl nustatytų pažeidimų, kurie per nustatytą laikotarpį nebuvo pašalinti, ir nuo licencijos galiojimo panaikinimo dienos nepraėjo 6 mėnesiai, arba nebuvo sumokėta valstybės rinkliava.

2. Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 822, nustatyti šie terminai:

2.1. Per 5 darbo dienas nuo dokumentų gavimo išsiunčiamas patvirtinimas, kad dokumentai yra gauti, o nustačius, kad pateikti ne visi reikiami dokumentai, per 5 darbo dienas nuo dokumentų

gavimo išsiunčiamas pranešimas ir nustatomas 10 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo terminas pateikti patikslintus dokumentus ir (ar) pašalinti trūkumus;

2.2. per 3 kalendorines dienas išnagrinėjami gauti dokumentai ir nustatoma, kad išankstinį patikrinimą atlikti būtina, paraiška persiunčiama įgaliotai institucijai ekspertizei atlikti;

2.3. per 22 kalendorines dienas nuo dokumentų gavimo įgaliota institucija atlieka ekspertizę;

2.4. per 30 kalendorinių dienų nuo paraiškos ir reikiamų dokumentų licencijai išduoti (papildyti) gavimo jie turi būti išnagrinėti ir juridiniam ar fiziniam asmeniui išduota (papildyta) licencija arba pateiktas rašytinis motyvuotas atsisakymas ją išduoti. Į 30 kalendorinių dienų licencijos išdavimo terminą įskaičiuojamas ir ekspertizės atlikimo laikas;

2.5. licencijos turėtojas per 10 darbo dienų nuo licencijos duomenų pasikeitimo kreipiasi dėl licencijos patikslinimo;

2.6. per 10 darbo dienų ministerija patikslina licenciją;

2.7. per 5 darbo dienas ministerija be atskiro kreipimosi patikslina licencijos rekvizitus, kurie keitėsi nepriklausomai nuo licencijos turėtojo (gatvės pavadinimas, buveinės adresas);

2.8. per 3 darbo dienas nuo švietimo ir mokslo ministro įsakymo dėl licencijos galiojimo sustabdymo įsigaliojimo dienos raštu pranešama apie tai licencijos turėtojui;

2.9. nurodomas 30 kalendorinių dienų terminas ištaisyti nustatytus pažeidimus, taip pat galimas termino pratęsimas dar 30 kalendorinių dienų nustatytiems pažeidimams ištaisyti;

2.10. per 10 darbo dienų panaikinamas licencijos galiojimo sustabdymas švietimo ir mokslo ministro įsakymu;

2.11. per 5 darbo dienas, praradus licenciją, licencijos turėtojas Švietimo ir mokslo ministerijai pateikia prašymą išduoti licencijos dublikatą ir per 5 darbo dienas Švietimo ir mokslo ministerija išduoda licencijos dublikatą;

2.12. nustatoma pažeidimų, licencijos turėtojas įspėjamas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą ar panaikinimą ir nustatomas ne trumpesnis kaip 30 kalendorinių dienų terminas pašalinti pažeidimus.

Institucijų, dalyvaujančių licencijų išdavimo procedūrose, veiklos ir priimtų sprendimų apskundimo tvarka nustatyta Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklėse (38 p. ir 41.3 p.), kuriose numatyta, kad atsisakymas išduoti licenciją pateikiamas raštu, negali būti grindžiamas veiklos netikslingumu ir turi būti motyvuojamas Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių punktu (punktais), kuriuo (kuriais) remtasi atsisakant išduoti licenciją. Juridinis ar fizinis asmuo turi teisę apskusti sprendimą atsisakyti išduoti licenciją, dėl licencijos galiojimo sustabdymo, panaikinimo, atsisakymo papildyti ar patikslinti licenciją įstatymų nustatyta tvarka.

Ministerijos darbuotojams nėra suteikti įgaliojimai priimti vienasmenius sprendimus. Teisės aktų projektus dėl licencijų išdavimo, panaikinimo, galiojimo sustabdymo pagal Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros išvadas rengia už tai atsakingas Ministerijos valstybės tarnautojas. Už licencijų išdavimą atsakingo Ministerijos struktūrinio padalinio veikla ir darbuotojo funkcijos yra reglamentuotos padalinio nuostatuose, padalinio vadovo pareiginiame apraše, atsakingo darbuotojo pareigybės apraše. Funkcijų vykdymo kontrolę pagal savo pareiginį aprašą atlieka padalinio vadovas.

Užtikrinant licencijų išdavimo procesų skaidrumą Ministerijos interneto svetainėje (<https://www.smm.lt/web/lt/paslaugos/viesosios-ir-administracines-paslaugos>) viešai skelbiamas

dokumentų sąrašas licencijai gauti, paaiškinimai, kokią informaciją reikia pateikti, nurodoma galimybė pateikti trūkstamus dokumentus, aprašomos su licencijos išdavimu susijusios procedūros.

Ministerijoje taip pat yra atskiros šios funkcijos, susijusios su licencijos išdavimu:

- išankstinis pasirengimas dėl licencijos išdavimo vertinimas, kurį atlieka įgaliota institucija;
- sprendimo dėl licencijos išdavimo / neišdavimo priėmimas, kurio įteisinimo projektą rengia ministerijos padalinys, išduodantis licencijas;
- priežiūros (kontrolės) vykdymo funkcijos, kurias atlieka už licencijų išdavimą atsakingo Ministerijos struktūrinio padalinio vadovas.

Įvertinus tai, kas išdėstyta aukščiau, galima teigti, kad vertinamuoju laikotarpiu yra patvirtinti visi reikiami teisės aktai, reglamentuojantys licencijų išdavimo procesus, visos su licencijų išdavimu susijusios procedūros yra reglamentuotos, užtikrintas procesų skaidrumas ir apibrėžtos institucijų bei darbuotojų funkcijos.

Lietuvos Respublikos Seimui 2017 m. gruodžio mėn. priėmus Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 pakeitimo įstatymą (patvirtinta 2017 m. gruodžio 14 d. Nr. XIII-888, visi įstatymo straipsniai įsigaliojo 2019 m. sausio 1 d.) Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklėse, atsižvelgiant į pasikeitusias įstatymo nuostatas, būtina detaliau reglamentuoti licencijos išdavimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo procedūras, terminus, įgaliotas institucijas, atliekančios ekspertinį vertinimą, funkcijas ir priežiūrą atliekančios institucijos funkcijas. Šiuo metu Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių projektas ir poįstatyminiai teisės aktai yra rengiami ir planuojama, kad bus priimti iki 2019 m. I ketvirčio pabaigos.

Atlikus licencijų vykdyti formalųjį profesinį mokymą teisinio reglamentavimo, procedūrų bei institucijų ir darbuotojų funkcijų reglamentavimo vertinimą, korupcijos pasireiškimo tikimybė licencijų vykdyti formalųjį profesinį mokymą išdavimo veiklos srityje vertintina kaip maža.

2. Leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimas

Vertinamuoju laikotarpiu nebuvo išduotas nei vienas leidimas vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą. Keturi leidimai buvo panaikinti: Vilniaus universiteto Tarptautinei verslo mokyklai (panaikintas 2017-03-16 dėl išregistravimo iš Juridinių asmenų registro (mokykla integravosi į Vilniaus universitetą); Lietuvos edukologijos universitetui (panaikintas 2018-02-15, nes prisijungė prie Vytauto Didžiojo universiteto); Europos humanitariniam universitetui (panaikintas 2018-02-12 (pakartotinio vertinimo metu buvo įvertintas neigiamai); Šiaurės Lietuvos kolegijai (panaikintas 2017-07-17, nes steigėjas nusprendė toliau nebevykdyti studijų ir buvo sudaryta galimybė tik užbaigti studijas jau priimtiems studentams iki 2020-07-01). Vienas leidimas buvo patikslintas (Kazimiero Simonavičiaus universitetui 2018-01-19 dėl pasikeitusio buveinės adreso).

Vertinamuoju laikotarpiu Ministerijoje ir Studijų kokybės vertinimo centre (toliau – SKVC), kuris vertina ketinamų vykdyti studijų atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams pagal aukštųjų mokyklų pateiktus dokumentus ir teikia vertinimo išvadas – parengia išvadą dėl aukštosios mokyklos paraiškos vertinimo teigiamai arba neigiamai, nebuvo nustatytas nei vienas korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ar kito tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingo teisės pažeidimo, už kurį numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia atsakomybė, atvejais.

Leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo procesus ir procedūras reglamentuoja šie teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas (2009 m. balandžio 30 d. Nr. XI-242). Jame nustatyti reikalavimai, kuriuos turi atitikti aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas, kad Vyriausybės nustatyta tvarka galėtų gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, kokius dokumentus leidimui gauti reikia pateikti, terminą, per kurį Ministerija turi išduoti leidimą, sąlygas, kada leidimas neišduodamas.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nustatyti:

– aiškūs reikalavimai aukštajai mokyklai, užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialui, kad gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą (42 str. 1 d.): 1) Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – Valstybės saugumo departamentas) nustato, kad numatoma aukštosios mokyklos ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo veikla nekeltų grėsmės nacionaliniam saugumui; 2) aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas įsipareigoja pradėti įgyvendinti ne mažiau kaip 3 studijų kryptių (universitetui) arba 2 studijų kryptių (kolegijai) studijas per 12 mėnesių nuo leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo dienos ir ne mažiau kaip pusę studijų programų įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje; 3) Studijų kokybės vertinimo centras nustato, kad materialinė bazė, kvalifikuotas personalas yra tinkami planuojamoms studijų programoms, mokslinei ir (arba) meno veiklai įgyvendinti bei aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas atitinka kitas šiame įstatyme nustatytas sąlygas, būtinas planuojamų studijų programų, mokslinės ir (arba) meno veiklos kokybei, taip pat teikiamų aukštojo mokslo kvalifikacijų atitikčiai reikalavimams užtikrinti;

– reikalavimai, kokius dokumentus turi pateikti aukštoji mokykla, užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas, kad būtų gautas leidimas aukštajai mokyklai, užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialui, kad būtų gautas leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą (42 str. 2 d.): leidimą norinti gauti aukštoji mokykla Ministerijai turi pateikti: dokumentus, pagrindžiančius įsipareigojimą įgyvendinti ne mažiau kaip 3 studijų kryptių (universitetui) arba 2 studijų kryptių (kolegijai) studijas; dokumentus, pagrindžiančius, kad materialinės bazės ir personalo kvalifikacijos atitiktį planuojamoms studijų programoms. Leidimas neišduodamas, jeigu aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas: neatitinka bent vieno reikalavimo, reikalingo leidimui gauti; pateikti dokumentai buvo gauti apgaulės būdu ar pažeidus įstatymus; verčiasi įstatymų draudžiama veikla. Taip pat nustatyti aiškūs terminai dokumentams patikslinti, jeigu pareiškėjas pateikia ne visus numatytus dokumentus: per 3 darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos administracinė procedūra yra sustabdoma ir nustatomas ne ilgesnis kaip 20 darbo dienų terminas trūkumams pašalinti. Jeigu aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas nustatytu laiku trūkumų nepašalina, administracinė procedūra nutraukiama;

– maksimalus 7 mėnesių terminas (42 str. 3 d.), per kurį Ministerija, gavusi dokumentus ir atsižvelgdama į Valstybės saugumo departamento ir į SKVC išvadas, priima sprendimą dėl leidimo aukštajai mokyklai, užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialui, kad gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo arba neišdavimo ir apie priimtą sprendimą praneša Juridinių asmenų registru ir pareiškėjui;

– aplinkybės, kada leidimas aukštajai mokyklai, užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialui, kad gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą neišduodamas (42 str. 5 d.): jeigu aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas: neatitinka bent vieno reikalavimo, reikalingo leidimui gauti; pateikti dokumentai buvo gauti apgaulės būdu ar pažeidus įstatymus; verčiasi įstatymų draudžiama veikla;

– aplinkybės, kada išduodamas leidimas vykdyti su studijomis susijusią veiklą nevalstybinei aukštajai mokyklai (44 str.1 d.): 1) Valstybės saugumo departamentas nustato, kad numatoma šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyto subjekto veikla nekeltų grėsmės nacionaliniam saugumui; 2) užsienio valstybės aukštoji mokykla kilmės šalyje veikia teisėtai; 3) užsienio valstybės aukštoji mokykla sutinka, kad šio subjekto vykdytą su studijomis susijusią veiklą Lietuvos Respublikoje; 4) užsienio valstybės kompetentinga institucija, kurios jurisdikcijai priklauso užsienio valstybės aukštoji mokykla, neprieštarauja, kad šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas vykdytą su studijomis susijusią veiklą Lietuvos Respublikoje. Taip pat nustatytas 2 mėn. maksimalus terminas, per kurį išduodamas leidimas (44 str. 3 d.) ir aplinkybės, kada neišduodami

leidimai vykdyti su studijomis susijusią veiklą (44 str. 5 d.): 1) jei subjektai neatitinka bent vieno reikalavimo, nurodyto 44 str. 1d.; 2) pateikti dokumentai leidimui vykdyti su studijomis susijusią veiklą buvo gauti apgaulės būdu ar pažeidus įstatymus; 3) subjektas verčiasi įstatymų draudžiama veikla.

2. Leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo, patikslinimo ir panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“. Aprašas reglamentuoja leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą valstybinėms ir nevalstybinėms aukštosioms mokykloms bei užsienio valstybės aukštųjų mokyklų, kurių veikla yra įvertinta aukštojo mokslo kokybės vertinimo agentūros, įtrauktos į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registrą, arba agentūros, kuri yra tikroji Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų asociacijos narė, filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, dokumentų pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, leidimo išdavimo, neišdavimo, patikslinimo, panaikinimo, dublikato išdavimo tvarką ir terminus, apeliacijų teikimo tvarką ir terminus.

Leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo, patikslinimo ir panaikinimo tvarkos apraše:

– nustatyti konkretūs paraiškos dokumentai, kuriuos aukštoji mokykla ar filialas, siekdami gauti leidimą, pateikia Ministerijai (3 p.): 1) prašymas išduoti leidimą nurodant aukštosios mokyklos ar filialo pavadinimą, teisinę formą, aukštosios mokyklos juridinio asmens kodą ar filialo kodą, buveinės adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą, padalinių, esančių kitoje valstybėje, kitos savivaldybės teritorijoje, adresus, telefono numerius, vadovo arba jo įgalioto asmens, pateikusio prašymą, pareigas, vardą ir pavardę, prašymo padavimo datą; 2) įsipareigojimas pradėti įgyvendinti ne mažiau kaip 3 studijų kryptių (universitetui) arba 2 studijų kryptių (kolegijai) studijas per 12 mėnesių nuo leidimo išdavimo dienos ir ne mažiau kaip pusę studijų programų įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje; 3) ketinamų vykdyti studijų programų aprašai; 4) universitete ketinamų atlikti tarptautinio lygio fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir (arba) ketinamo plėtoti profesionalaus meno, kolegijoje ketinamų vykdyti taikomųjų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir (arba) profesionalaus meno aprašymas; 5) veiklos finansinis planas ir numatomų priemonių, kurios užtikrintų įsipareigojimus studentams aukštosios mokyklos ar filialo veiklos pabaigos atveju, aprašymas; 6) turimų ir numatomų materialijų išteklių studijų ir mokslo (arba) meno veiklai vykdyti aprašymas; 7) studijų ir su studijomis susijusios veiklos vykdymui ketinamų įdarbinti dėstytojų ir kitų aukštosios mokyklos ar filialo darbuotojų sąrašas ir kvalifikacijos aprašymas bei šių asmenų raštu pateikti ketinimai ar įsipareigojimai dalyvauti studijų ir su studijomis susijusioje veikloje; 8) vidinės kokybės užtikrinimo sistemos aprašymas; 9) aukštosios mokyklos, filialo steigimo dokumentų kopijos; 10) kompetentingos institucijos išduotas dokumentas, įrodantis, kad užsienio aukštoji mokykla yra teisėtai veikianti ir jos ketinamos vykdyti studijų programos yra teisėtai vykdomos kilmės šalyje; 11) tos užsienio valstybės studijų kokybę prižiūrinčios institucijos raštą apie numatomų studijų programų vykdymo kokybės priežiūrą filiale;

– nustatytas 3 darbo dienų terminas (4 p.) Ministerijai patikrinti, ar pateikti visi reikiami dokumentai ir administracinei procedūrai sustabdyti informuojant raštu aukštąją mokyklą ar filialą, jei pateikiami ne visi nustatyti dokumentai; nustatomas ne ilgesnis kaip 20 darbo dienų terminas trūkumams pašalinti. Jeigu aukštoji mokykla ar filialas nustatytu laiku trūkumų nepašalina, administracinė procedūra nutraukiama apie tai informuojant raštu aukštąją mokyklą ar filialą;

– nustatytas 3 darbo dienų terminas (5 p.), kai Ministerija išsiunčia pareiškėjui patvirtinimą apie dokumentų gavimą ir kreipiasi į Valstybės saugumo departamentą įvertinti aukštąją mokyklą ar filialą ir pateikti išvadą, jei numatoma aukštosios mokyklos ar filialo veikla gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, arba informaciją apie aukštosios mokyklos ar filialo veiklą, kiek tai susiję

su nacionalinio saugumo interesais, jei aukštoji mokykla ar filialas nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui, ir informuoti apie tai Ministeriją;

- nustatytas 3 darbo dienų terminas (6 p.), per kurį, gavusi Valstybės saugumo departamento išvadą, Ministerija paraišką persiunčia SKVC;

- nustatytas 5 darbo dienų terminas (7 p.) nuo informacijos iš Valstybės saugumo departamento gavimo, kad pareiškėjo veikla gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, per kurį švietimo, mokslo ir sporto ministras priima sprendimą dėl leidimo neišdavimo ir informuoja pareiškėją;

- nustatytas 4 mėnesių terminas nuo paraiškos dokumentų gavimo dienos (8 p.), per kurį SKVC savo nustatyta tvarka, pasitelkdamas ekspertus įvertina privalomus pateikti Leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo, patikslinimo ir panaikinimo tvarkos aprašo 3 p. nurodytus dokumentus ir nustato, ar materialinė bazė, kvalifikuotas personalas yra tinkami planuojamoms studijų programoms, mokslinei ir (arba) meno veiklai įgyvendinti bei aukštoji mokykla ar filialas atitinka kitas Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nustatytas sąlygas, būtinas planuojamų studijų programų, mokslinės ir (arba) meno veiklos kokybei užtikrinti, taip pat teikiamų aukštojo mokslo kvalifikacijų atitikčiai reikalavimams užtikrinti, parengia išvadas ir pateikia jas aukštajai mokyklai ar filialui;

- nustatyta apeliacijų pateikimo tvarka, terminas, apeliacijos komisijos sudarymo tvarka (9 p.): aukštoji mokykla ar filialas turi teisę vieną kartą pateikti apeliaciją Studijų kokybės vertinimo centro sudarytai apeliacinei komisijai dėl SKVC parengtų išvadų per 7 darbo dienas nuo jų išsiuntimo iš SKVC dienos. Į Apeliacinės komisijos sudėtį neįeina SKVC valstybės tarnautojai ir (ar) darbuotojai. Į Apeliacinės komisijos sudėtį įeina: vienas studentas – Lietuvos studentų sąjungos pasiūlytas narys, du Lietuvos universitetų rektorių konferencijos pasiūlyti asmenys, du Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos pasiūlyti asmenys, du skirtingų aukštųjų mokyklų socialinius partnerius vienijančių organizacijų pasiūlyti asmenys. Apeliacinės komisijos nariai skiriami ne ilgesniam negu 3 metų laikotarpiui. Lietuvos studentų sąjungos pasiūlytas narys skiriamas ne ilgesniam negu 2 metų laikotarpiui. Kasmet atnaujinama po trečdalį Apeliacinės komisijos sudėties. Apeliacinės komisijos nariu tas pats asmuo gali būti skiriamas ne daugiau kaip 2 kartus iš eilės. Apie apeliacijos pateikimą SKVC ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo apeliacijos gavimo dienos privalo informuoti Ministeriją. SKVC per 10 darbo dienų nuo vertinimo išvadų pateikimo aukštajai mokyklai arba filialui negavęs apeliacijos dėl vertinimo išvadų, vertinimo išvadas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas persiunčia Ministerijai.

3. Leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą išdavimo, patikslinimo ir panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“. Aprašas reglamentuoja leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialui, įsteigtam Lietuvoje, užsienio valstybės aukštosios mokyklos atstovybei, įsteigtai Lietuvoje, juridiniam asmeniui, kitoms organizacijoms ir jų padaliniams, veikiantiems pagal tarptautines sutartis, dokumentų pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, leidimo išdavimo, neišdavimo, patikslinimo, panaikinimo, leidimo dublikato išdavimo tvarką ir terminus.

Leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą išdavimo, patikslinimo ir panaikinimo tvarkos apraše:

- nustatyti paraiškos dokumentai, kuriuos pareiškėjas turi pateikti Ministerijai norėdamas gauti leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą (3 p.): 1) prašymą išduoti leidimą, kuriame nurodomas pareiškėjo pavadinimas, buveinės adresas, elektroninio pašto adresas, telefono numeris, veiklos tikslai, veiklos laikotarpis, jeigu jis ribotas, registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Pareiškėją, užsienio aukštąją mokyklą, ją įsteigusį asmenį, vadovą, vadovo, jo įgalioto asmens, taip pat prašymą pateikusio asmens pareigos, vardas ir pavardė, prašymo pateikimo data; 2) dokumentą, įrodantį, kad užsienio valstybės aukštoji mokykla kilmės šalyje veikia teisėtai; 3)

dokumentą, įrodantį, kad užsienio valstybės kompetentinga institucija, kurios jurisdikcijai priklauso užsienio valstybės aukštoji mokykla, neprieštarauja, kad Pareiškėjas vykdytų su studijomis susijusią veiklą Lietuvos Respublikoje; 4) dokumentą, įrodantį, kad užsienio valstybės aukštoji mokykla sutinka, kad Pareiškėjas vykdytų su studijomis susijusią veiklą Lietuvos Respublikoje; 5) pareiškėjo Lietuvos Respublikoje steigimo dokumentų kopijas;

- nustatytas 3 darbo dienų terminas (4 p.) Ministerijai patikrinti, ar pateikti visi reikiami dokumentai ir administracinei procedūrai sustabdyti informuojant raštu pareiškėją, jei pateikiami ne visi nustatyti dokumentai; nustatomas ne ilgesnis kaip 20 darbo dienų terminas trūkumams pašalinti. Jeigu pareiškėjas nustatytu laiku trūkumų nepašalina, administracinė procedūra nutraukiama apie tai informuojant raštu aukštąją mokyklą ar filialą;

- nustatytas 3 darbo dienų terminas (5 p.), kai Ministerija išsiunčia pareiškėjui patvirtinimą apie dokumentų gavimą ir kreipiasi į Valstybės saugumo departamentą įvertinti ir pateikti išvadą, jei numatoma pareiškėjo veikla gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, arba informaciją apie pareiškėjo veiklą, kiek tai susiję su nacionalinio saugumo interesais, jei pareiškėjas nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui, ir informuoti apie tai Ministeriją;

- nustatytas 3 darbo dienų terminas, per kurį švietimo, mokslo ir sporto ministras sudaro komisiją įvertinti 3 p. nurodytus privalomus pateikti dokumentus, jeigu Valstybės saugumo departamentas pateikia informaciją, kad numatoma pareiškėjo veikla nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui ir 5 darbo dienų terminas komisijai, įvertinti 3 punkte nurodytus pateiktus dokumentus bei pateikti siūlymus švietimo ir mokslo ministrui;

- nustatytas 5 darbo dienų terminas (7 p.) nuo informacijos iš Valstybės saugumo departamento gavimo, kad pareiškėjo veikla gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, per kurį švietimo, mokslo ir sporto ministras priima sprendimą dėl leidimo neišdavimo ir informuoja pareiškėją.

4. Teisės aktai, reglamentuojantys SKVC – įgaliojimus, kompetencijas, vykdomas procedūras leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo procesuose:

4.1. Paraiškos dokumentų leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimui vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas SKVC direktoriaus 2018 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. V-6 „Dėl Paraiškos dokumentų leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimui vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Aprašas reglamentuoja dokumentų, kurie teikiami siekiant valstybinėms ir nevalstybinėms aukštosioms mokykloms ir užsienio valstybės aukštųjų mokyklų, kurių veikla yra įvertinta aukštojo mokslo kokybės vertinimo agentūros, įtrauktos į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registrą, arba agentūros, kuri yra tikroji Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų asociacijos narė, filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą Lietuvos Respublikoje vertinimo SKVC tvarką.

Apraše nustatyta aiški paraiškos vertinimo procedūrų eiga. Leidimą norinti gauti aukštoji mokykla Ministerijai pateikia Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nustatytus dokumentus, pagrindžiančius išsipareigojimą įgyvendinti ne mažiau kaip 3 studijų kryptių (universitetui) arba 2 studijų kryptių (kolegijai) studijas bei materialinės bazės ir personalo kvalifikacijos atitiktį planuojamoms studijų programoms (4 p.). Gavus teigiamą Valstybės saugumo departamento išvadą pareiškėjo Ministerijai pateikta paraiška persiunčiama vertinti SKVC, kuris pasitelkia ekspertus dokumentams vertinti. Jei ne mažiau kaip 3 studijų kryptyse (universitetui) arba 2 studijų kryptyse (kolegijai) buvo įvertintos teigiamai, SKVC sudaro atskirą ekspertų grupę, organizuojamas vizitas į aukštąją mokyklą ar filialą (7 p.). Jei atlikus ekspertinį ketinamų vykdyti studijų programų vertinimą nustatoma, kad teigiamai buvo įvertintos studijų programos mažiau nei 3 studijų kryptyse (universitetui) arba 2 studijų kryptyse (kolegijai), SKVC nutraukia paraiškos vertinimo procedūrą, apie tai informuoja Ministeriją ir aukštąją mokyklą ar filialą (7 p.). Ekspertų

grupė parengia išvadų projektą ir pateikia jį SKVC ne vėliau kaip per 14 darbo dienų nuo vizito į aukštąją mokyklą ar filialą pabaigos (12 p.). Per 5 darbo dienas nuo išvadų projekto išsiuntimo aukštoji mokykla ar filialas gali pateikti pastabas dėl faktinių klaidų ir atsiųsti SKVC (15 p.). Gautas pastabas SKVC persiunčia ekspertų grupei, kuri per 7 darbo dienas patikslina išvadas ir pateikia SKVC pasirašytas išvadas paraišką vertinti teigiamai arba neigiamai (neigiamą vertinimą pagrįsdami) (17 p.). Aukštosios mokyklos ar filialo paraiška ir dokumentai turi būti įvertinti ir parengtas išvadų projektas su kuriuo susipažindinama aukštoji mokykla (9¹ p.) per 4 mėnesius nuo jų gavimo iš Ministerijos. Apraše (10–11 p.) nustatyti konkretūs materialinės bazės ir personalo kvalifikacijos vertinimo kriterijai. Ekspertų pasirašytas paraiškos vertinimo išvadas svarsto SKVC sudaryta Aukštųjų mokyklų vertinimo komisija ir rekomenduoja SKVC pritarti ekspertų parengtoms vertinimo išvadoms arba joms nepritarti. SKVC direktorius, išnagrinėjęs ekspertų rengtas paraiškos vertinimo išvadas ir komisijos išvadas, priima sprendimą dėl paraiškos vertinimo (18 p.). Priėmus sprendimą paraiškos vertinimo išvados per 2 darbo dienas siunčiamos aukštajai mokyklai ar filialui bei Ministerijai (19 p.);

4.2. Ekspertų atrankos aprašas, patvirtintas SKVC direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. V-41 „Dėl ekspertų atrankos aprašo patvirtinimo“. Aprašas reglamentuoja Lietuvos ir užsienio šalių ekspertų, kuriuos SKVC pasitelkia vertinti aukštųjų mokyklų veiklos kokybę, ketinamas vykdyti ir vykdomas studijų programas, gretutinės krypties studijas, aukštųjų mokyklų paraiškas leidimui vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą gauti, teikti siūlymus ir (arba) rekomendacijas, nuomones, išvadas, dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinio pripažinimu ir (arba) pažymių bei dalykų atitikmenų nustatymu bei kitais su laisvo asmenų judumo sąlygų kūrimu susijusiais klausimais, taip pat parengti bei įvertinti analitines ar kitas studijas, išvalgas, tyrimus, metodinius patarimus, recenzijas, mokymo programas, teisės aktų projektus ir pan. bei vykdyti kitas su SKVC funkcijomis susijusias ar jam pavestas veiklas, atrankos principus ir eigą.

Apraše aiškiai reglamentuotos ekspertų atrankos procedūros ir jų privačių ir viešų interesų deklaravimo tvarka. SKVC ekspertus atranka remdamasis jo elektroninėje informacinėje sistemoje esančiu ekspertų sąvadu (2 p.). Ekspertai konkrečiai užduočiai atrenkami SKVC supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių nustatyta tvarka (9 p.). Vertinti aukštųjų mokyklų paraiškas gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą sudaroma ne mažiau kaip 3 ekspertų komisija, kurioje negali būti du asmenys, dirbantys toje pačioje institucijoje (23 p.). Ekspertai privalo užpildyti eksperto nešališkumo deklaraciją ir pasižadėjimą neviešinti informacijos (29 p.). Ekspertui nurodžius galimą interesų konfliktą, SKVC gali priimti sprendimą nušalinti ekspertą ir vietoje jo atrinkti kitą, jei deklaruotas interesų konfliktas gali turėti įtakos užduoties vykdymui (31 p.);

4.3. Aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos nuostatai (toliau – Nuostatai) patvirtinti Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2010 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. 1-01-53 „Dėl aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos nuostatų“. Nuostatai reglamentuoja Aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos, veikiančios prie SKVC, funkcijas, teises, pareigas, atsakomybę, sudarymo ir veiklos organizavimo tvarką.

Vertinimo komisija sudaroma iš 9 narių, jos narius ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui skiria SKVC (12 p.). Apraše (13 p.) nustatyta, kad komisijos nariais gali būti skiriami mokslininkai, kompetentingumu ir kūrybiškumu pasižymėję atitinkamos srities specialistai, žymūs visuomenės veikėjai, aukštųjų mokyklų administracijos darbuotojai, ekspertinio vertinimo patirties turintys dėstytojai, studentai, aukštųjų mokyklų socialinių partnerių atstovai ir valstybės institucijų, įgyvendinančių mokslo ir studijų viešojo administravimo funkcijas, tarnautojai. Vertinimo komisijoje turi būti bent po vieną mokslo ir studijų institucijų darbuotoją, aukštosios mokyklos valdymo ar administravimo patirties turintį asmenį, Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių ar sąjungos

(sajungų) narių, asmenų iš aukštųjų mokyklų socialinių partnerių. Tačiau komisijos nuostatuose nėra konkrečiai reglamentuota komisijos narių atrankos tvarka (kaip jie pasirenkami arba kas juos deleguoja), komisijos sudarymo procedūros (kaip įforminamas komisijos sudarymas), kam komisija yra atskaitinga. Nuostatuose yra nustatyta, kad tuo atveju, jei svarstomas klausimas gali sukelti komisijos pirmininko ar jos nario viešųjų ir privačių interesų konfliktą, jie privalo nusišalinti nuo klausimo svarstymo ir balsavimo (24 p.), tačiau nenustatytas įpareigojimas komisijos nariams deklaruoti nešališkumą užpildant nešališkumo deklaracijas, konkrečiai nereglamentuota komisijos pirmininko ar jos nario nusišalinimo nuo sprendimo priėmimo procedūra, jei interesų konfliktas gali turėti įtakos užduoties vykdymui;

4.4. Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika, patvirtinta SKVC direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157 „Dėl Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos patvirtinimo“. Metodika nustato reikalavimus ketinamų vykdyti pirmosios pakopos, antrosios pakopos, vientisųjų, laipsnio nesuteikiančių studijų programų aprašams (11–25 p.), kuriuos aukštosios mokyklos ar užsienio aukštųjų mokyklų filialai Lietuvos Respublikoje teikia SKVC, taip pat prašymo ir kitų dokumentų dėl ketinamos vykdyti studijų programos akreditavimo nagrinėjimo SKVC procedūrą, programos išorinio vertinimo eigą ir kriterijus bei apeliacijų teikimo tvarką.

Pagal SKVC atsiųstas vertinimo išvadas teisės aktų projektus dėl leidimų vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą valstybinėms ir nevalstybinėms aukštosioms mokykloms išdavimo, panaikinimo, galiojimo sustabdymo, patikslinimo rengia už tai pagal pareiginių aprašą atsakingas Ministerijos valstybės tarnautojas. Funkcijų vykdymo kontrolę pagal savo pareiginių aprašą atlieka skyriaus vadovas.

Leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo procesus reglamentuojančiuose šalies teisės aktuose ir vertinti aukštųjų mokyklų ir filialų pateiktas paraiškas įgaliotos institucijos SKVC teisės aktuose leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo procesai, konkrečios procedūros, terminai reglamentuoti konkrečiai ir aiškiai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame Leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo, patikslinimo ir panaikinimo tvarkos apraše nustatyti aiškūs pareiškėjo apeliacijos pateikimo, nagrinėjimo tvarka ir terminai.

Ministerijos darbuotojams nėra suteikti įgaliojimai priimti vienasmenius sprendimus. Teisės aktų projektus dėl leidimų išdavimo, panaikinimo, galiojimo sustabdymo pagal SKVC išvadas rengia už tai atsakingas Ministerijos valstybės tarnautojas. Už leidimų išdavimą atsakingo Ministerijos struktūrinio padalinio veikla ir darbuotojo funkcijos yra reglamentuotos padalinio nuostatuose, atsakingo darbuotojo pareigybės apraše. Funkcijų vykdymo kontrolę pagal pareiginių aprašą atlieka padalinio vadovas.

Užtikrinant leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo procesų skaidrumą Ministerijos interneto svetainėje (<https://www.smm.lt/web/lt/paslaugos/viesosios-ir-administracines-paslaugos>) viešai skelbiami leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo tvarkų aprašai, kuriuose aprašomos procedūros ir terminai, SKVC interneto svetainėje (<http://www.skvc.lt/default/lt/kokybes-uztikrinimas/kvsp/kvsp-procesas>) – išsamiai paaiškinamos procedūros, nurodytas dokumentų sąrašas leidimams gauti, paaiškinimai, kokią informaciją reikia pateikti, aprašomos su leidimų išdavimu susijusios procedūros.

Ministerijoje taip pat yra atskiros šios funkcijos, susijusios su leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimu:

- išankstinis pasirengimas ir paraiškos gauti leidimą vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą vertinimas, kurį atlieka įgaliota institucija SKVC;

- sprendimo dėl leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo / neišdavimo priėmimas, kurio įteisinimo projektą rengia ministerijos padalinys, išduodantis licencijas;
- priežiūros (kontrolės) vykdymo funkcijos, kurias atlieka už leidimų išdavimą atsakingo Ministerijos padalinio vadovas.

Galima teigti, kad vertinamuoju laikotarpiu yra patvirtinti visi reikiami teisės aktai, reglamentuojantys leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo procesus, visos su leidimų išdavimu susijusios procedūros yra reglamentuotos, pakankamai užtikrintas procesų skaidrumas, apibrėžtos institucijų bei darbuotojų funkcijos.

Aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos nuostatuose, patvirtintuose Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2010 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. 1-01-53 „Dėl aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos nuostatų“, reikia aiškiau reglamentuoti Aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos narių atrankos tvarką ir jos sudarymo procedūras, nurodant, kaip pasirenkami arba kas deleguoja konkrečius komisijos narius, bei nurodyti, kaip įforminamas komisijos sudarymas, kam komisija atskaitinga. Taip pat nustatyti įpareigojimą komisijos nariams deklaruoti savo nešališkumą užpildant nešališkumo deklaracijas bei reglamentuoti komisijos pirmininko ar jos nario nusišalinimo nuo sprendimo priėmimo ir / ar balsavimo procedūrą, kai gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas. Planuojama, kad minėtas teisės aktas bus patikslintas iki 2019 m. I ketvirčio pabaigos.

Atlikus leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą išdavimo teisinio reglamentavimo, procedūrų bei institucijų ir darbuotojų funkcijų reglamentavimo vertinimą, korupcijos pasireiškimo tikimybė išdavimo leidimų vykdyti studijas ir (ar) su studijomis susijusią veiklą srityje vertintina kaip maža.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Algirdas Monkevičius